

UP Board Class 12 Sanskrit Question Paper with Solutions

Time Allowed :3 Hours

Maximum Marks :100

Total questions :35

General Instructions

Note :

1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
2. कैलकुलेटर का उपयोग वर्जित है ।
3. प्रश्नों के दाईं ओर दिए गए अंक पूर्ण अंक दर्शाते हैं ।
4. बहुविकल्पीय प्रश्नों (प्रश्न संख्या 1(ए)) के मामले में केवल पहले प्रयास का मूल्यांकन किया जाएगा और उसी के लिए अंक दिए जाएंगे ।
5. प्रत्येक बहुविकल्पीय प्रश्न के लिए, उपप्रश्न संख्या सहित सही विकल्प (A), (B), (C) या (D) को उत्तर के रूप में लिखना है ।
उदाहरण के लिए : (i) (A), (ii) (B), (iii) (C)
6. जहां भी आवश्यक हो, वैज्ञानिक रूप से सही और लेबलयुक्त आरेख बनाए जाने चाहिए ।

1. “विद्या ददाति विनयं” — एषा पङ्क्तिः किम् बोधयति ?

- (A) धनम्
(B) शक्तिः
(C) विनयः
(D) साहसम्

Correct Answer : (C) विनयः

Solution :

“विद्या ददाति विनयं” इति वाक्यस्य अर्थः अस्ति यत् विद्या मनुष्यं नम्रं विनीतं च करोति ।

Step 1 : विकल्पानाम् विश्लेषणम्

- धनम् — न सम्बन्धः

- शक्तिः — न मुख्यार्थः
- विनयः — सम्यक्
- साहसम् — असम्बद्धम्

Step 2 : निष्कर्षः

अतः विद्या विनयं ददाति ।

Final Answer :

(C)

Quick Tip

विद्या → विनय → पात्रता → धन → सुख

2. “गच्छति” शब्दः कस्मिन् लकारे अस्ति ?

- (A) लङ् लकारः
- (B) लोट् लकारः
- (C) लट् लकारः
- (D) विधिलिङ् लकारः

Correct Answer : (C) लट् लकारः

Solution :

“गच्छति” इति शब्दः वर्तमानकालं सूचयति, अतः सः लट् लकारे अस्ति ।

Step 1 : विश्लेषणम्

- लङ् — भूतकालः
- लोट् — आज्ञार्थः
- लट् — वर्तमानकालः ✓
- विधिलिङ् — सम्भावना

Step 2 : निष्कर्षः

अतः उत्तरम् (C) ।

Final Answer :

(C)

Quick Tip

लट् लकारः = वर्तमानकालः

3. “रामः वनं गच्छति” — अत्र “रामः” कस्यां विभक्तौ अस्ति ?

- (A) द्वितीया
- (B) तृतीया
- (C) प्रथमा
- (D) पंचमी

Correct Answer : (C) प्रथमा

Solution :

“रामः” कर्ता अस्ति, अतः सः प्रथमा विभक्तौ अस्ति ।

Quick Tip

कर्ता = प्रथमा विभक्ति

4. कः शब्दः समासः अस्ति ?

- (A) रामः
- (B) देवालयः
- (C) फलम्
- (D) पुस्तकम्

Correct Answer : (B) देवालयः

Solution :

देवालयः = देव + आलय = समासः ।

Quick Tip

देवालयः = देवस्य आलयः

5. “गुरुः” शब्दस्य अर्थः कः ?

(A) छात्रः

(B) शिक्षकः

(C) राजा

(D) मित्रम्

Correct Answer : (B) शिक्षकः

Solution :

गुरुः = शिक्षकः ।

Quick Tip

गुरुः = ज्ञानदाता

6. “सत्यं वद, धर्मं चर ।” इत्यस्य हिन्दी अनुवादं लिखत ।

Solution :

सत्य बोलो, धर्म का पालन करो ।

Quick Tip

सत्यं = सत्य, चर = पालन करो

7. “विद्या ददाति विनयं...” श्लोकस्य भावार्थं लिखत ।

Solution :

विद्या मनुष्यं विनीतं करोति, विनयात् पात्रता, पात्रतया धनम्, धनात् धर्मः, धर्मात् सुखम् ।

Quick Tip

विद्या → विनय → सुख

8. शिक्षायाः महत्त्वं विषये संस्कृते लिखत ।

Solution :

शिक्षा मनुष्यस्य जीवनस्य प्रकाशः अस्ति । शिक्षा ज्ञानं ददाति, अज्ञानं नाशयति, व्यक्तित्वं विकासयति ।

Quick Tip

शिक्षा = जीवनस्य दीपः

9. आदर्श विद्यार्थिनः गुणान् लिखत ।

Solution :

आदर्श विद्यार्थी परिश्रमी, अनुशासितः, विनयी, सत्यवादी च भवति ।

Quick Tip

आदर्श विद्यार्थी = परिश्रम + अनुशासन

10. मम विद्यालयः विषये चत्वारि वाक्यानि लिखत ।

Solution :

मम विद्यालयः सुन्दरः अस्ति । अत्र उत्तमाः शिक्षकाः सन्ति । अहं प्रतिदिनं विद्यालयं गच्छामि । विद्यालये बहवः कार्यक्रमाः भवन्ति ।

Quick Tip

सरल वाक्यानि लिखत
